

Fra fotballtalent til elitespiller

Rapporten:

Sammendrag

Spillerutvikling av unge fotballtalent har blitt et stadig viktigere fokusområde for norske klubber både på høyt og lavt sportslig nivå. Dette fokuset kan komme av både sportslige og økonomiske grunner. Det er derfor av grunnleggende betydning for norsk fotball hvordan talentene identifiseres og at spillerne har et optimalt opplegg for videre utvikling.

Denne rapporten er en del av en større undersøkelse av hva som kjennetegner norske fotballtalenter og hvordan de utvikler sine fotballmessige ferdigheter, både på og utenfor fotballbanen. Spillerne i undersøkelsen er født i 1991 og fylte 16 år i løpet av året da denne del av undersøkelsen ble gjennomført. Utvalget i denne rapporten er 48 spillere som ble kalt inn i ulike ferdighetsgrupper i form av landslagsgruppen, utfordrergruppe 1 og utfordrergruppe 2.

Vi vil i hovedsak belyse problemstillinger knyttet til hvordan treningsinnholdet påvirker spillernes utvikling. Vi har sett nærmere på 1) *treningsmengde*, 2) *intensitet under trening og kamp*, og 3) *trening av individuelle og relasjonelle ferdigheter*. I tillegg vil vi også se nærmere på spillerne i landslagsgruppa og sammenligne de mer etablerte spillerne med de som var ny i landslagsgruppa.

Resultatene viser at de fleste spillerne har store treningsmengder både organisert og uorganisert, hvor over halvparten oppgir at de trener organisert 6-7 dager i uken, mens en like stor andel svarer at de trener på egenhånd 2-3 dager i uken. Den høye treningsmengden bekrefter tidligere studier (Dolmseth og Høgmo 1996). Spillerne holder en høyere intensitet under kamp, sammenlignet med under trening. Når spillerne blir spurt om hva de trener på organisert og uorganisert så oppgir spillerne at de i stor grad trener relasjonelle ferdigheter under organiserte fotballtreninger, mens de i større grad trener på individuelle ferdigheter på egenhånd.

Når vi sammenlignet de etablerte og ny spillerne i landslagsgruppa viste resultatene at de etablerte spillerne trente mer både organisert og på egenhånd, sammenlignet med de nye spillerne. Halvparten av de etablerte landslagsspillerne oppgir at de trener organisert 6-7 dager i uken, mens i overkant av 30 % av de nye spillerne oppgir det samme. I tillegg oppgir de etablerte spillerne at de trente mer på individuelle ferdigheter både organisert og på egenhånd. Av de nye landslagsspillerne oppga flere at de trente mest på relasjonelle ferdigheter under organisert trening, mens de etablerte spillerne svarte at de trente mer på relasjonelle ferdigheter på egenhånd.

Resultatene i denne studien viser at spillere (talenter) som blir plukket til "landssamlinger" trener mer enn de som er på sin første samling. Det er spennende å se hvordan utplukking til, og deltakelse i, landssamlinger påvirker spillernes utvikling i et lengre tidsperspektiv. Bidrar samlingene til at spillerne blir mer bevisste, og derfor trener mer og bedre? Hvilken treningsmengde og hvilken treningsintensitet er optimal for spillernes utvikling? Bør en legge mest vekt på individuelle eller relasjonelle ferdigheter i treningsarbeidet? Foreløpig har vi informasjon fra spillerne gjennom 2 år eller mindre. Det er behov for å følge spillerne i mange år framover. Da først er det mulig å se hvilken betydning treningsregimet har for utvikling av fotballtalent til elitespillere.

Prosjektet:

Prosjektet Fotball og talent startet juni 2005. Noe av bakgrunnen for prosjektet startet med en hovedfagsoppgave fra 2004 som omhandlet norske eliteserietrenere sin oppfatning av talent i fotball. Denne studien (Sæther 2004) viste at trenere på høyt nivå har veldig ulike oppfatninger av hva et talent er og hvordan dette talentet kan plukkes ut og videreutvikles. Prosjektet prøver å kartlegge kjennetegn på unge fotballspillere på et høyt nivå i sin aldersgruppe, rundt forhold både på og utenfor fotballbanen. Noen av de forholdene som omhandles av prosjektet er: psykososiale forhold, treningsmessige forhold og forhold rundt ferdighetsutvikling av spillere i fotball. Hensikten med prosjektet er å få mer kunnskap om hva som kjennetegner potensielle toppspillere for fremtiden, ved å følge en gruppe spillere fra samme årskull over tid.